

*Anttan diplomi 1942
6742
Meemant 17/11/42*

Diplomitöö
473659

Vallot LINKVIST
stud.iur.
matr. 16568

5. juunil 1942
211
TARTU

RUMEE N I A T S I V I I L Õ I G U S
J A T E M A E R I N E V U S I
E E S T I T S I V I I L Õ I G U S E S T,
E R I T I P E R E K O N N A Õ I G U S E
A L A L.

Diplomitöö

~~1A~~

18985

Tartu 1942

Lõpetanud 9. juunil
1942. a. õigusteaduskonnas.

S i s u k o r d.

	lk.
1. A l l i k a d	2
2. K o h t u p r a k t i k a	8
3. P e r e k o n d	11
Abiellumisvõime.	12
Tühine abielu.	16
Abikaasade varaõigused	18
Abielulahutus.	22
Lahutuse varanduslikud tagajärjed.	24
Põlvnemine	26
Isavõim ja eestkoste	28
4. K a s u t a t u d a l l i k m a - t e r j a l	31

A l l i k a i d¹.

=====

Rumeenia rahva poliitiline ühinemine, mis leidis aset pärast Maailmasõda, pole veel endaga kaasa toonud tsiviilse režiimi ühtlust, millise eeskirjad varieeruvad vastavalt erinevatele maa-
kondadele, sest Rumeenia oma piirides pole aja-
loo jooksul püsinud samana. Põlise Rumeenia osa moodustavad Moldaavia ja Valahhia, mis moodus-
tavad praeguse Rumeenia kesk-põhja ja lõunaosa. Balkani sõdade tagajärjel liideti 1913.a. Bulgaarialt võetud L. - Dobrudža. Peale Maailmasõda sõlmitud rahulepingutega sai Rumeenia Ungarilt Siebenbürgeni /Ardeali/ - /maa põhja-lääneosa/, osa Bataani /lääneosa/ ja Transilvaanis /lõuna-lääneosa/. Vallutatud Venemaa osadest

-----
¹ Vt. Trajan R. Jonasco, La famille et la propriété, i. La vie juridique des peuples, IV - Roumanie, Paris, 1933, lk.227.

langesid Rumeeniale Bessaraabia /idaosa - Pruti ja Dnjestri jõgede vaheline maaala/ ja P.-Bukoviina /põhjaosa/². 1940.a. oli Rumeenia sunnitud loovutama Bulgaariale L.-Dobrudža, N.-Liidule Bessaraabia ja P.-Bukoviina ja Ungarile Siebenbürgeni ja osa Transilvaaniast. Puhkenud sõja tagajärjel N.-Liiduga on uuesti ühendatud Bessaraabia ja P.-Bukoviina. Nii baseerub "endise kuningriigi" tsiviilõigus üldiselt Code Napoléon'il, milline tarvitusele võeti oma rumeenia redaktsioonis ka Bessaraabias, Transilvaanias kui ka Bukoviinas, s.o. maakonnis, mis enne sõda kuulusid Ungari, Austria või Vene ülemvalitsuse alla. Lokaalse tsiviilõigus päämiseks allikaks on Austria Tsiivilkoodeks.

On otsustatud rajada tsiviilne ühtlus endise kuningriigi tsiviilkoodeksi alusmüüridele. Sellise otsuse põhjustas asjaolu, et kõigi Rume-

---

² Vt. Eesti Entsüklopeedia, VII a. lk.371-375.

nia maakondade seadustike seast oli mainitu ainuke, olles vabatahtlikult vastu võetud, milline vastas rumeenia rahva ladina-vaimule. Sel põhjusel on seadusandja seda juba Bessaraabias tarvitusele võtnud. See koodeks esitab tõelist rumeenia tsiviilset seadusandlust, mistõttu ta on rumeenia tsiviilõiguse uurimise päämiseks allikaks.

Rumeenia õiguse arengut võime jaotada kolme perioodi³. Praegugi on veel vaieldav, kas tavaõigus, mis enne esimesi kodifikatsioone kehtis, oli rumeenia või slaavi algupärane.

Esimest perioodi iseloomustab rida kodifikatsioone, millised aset leidsid Moldaavia ja Valahhia vürstiriigis /Code Calimach ja Code Caragea/. Need seadused leiavad praegugi osalist rakendamist seevõrra, kui see pole kehtivas õiguses vastupidiselt määratud.

---

³ Vt. Demeter Gerota, Rumänien, i. Fr. Schlegelberger, Rechtsvergleichendes Handwörterbuch für das Zivil- und Handelsrecht des In- und Auslandes, Bd. I: Länderberichte, Berlin, 1929, lk. 188, 189.

Teist perioodi iseloomustab Rumeenia Tsiviilkoodeks, redigeeritud Riiginõukogu poolt ja promulgeeritud 4. XII 1864.a. ja astunud jõusse 1. XII 1865. Riiginõukogu, kokkukutsutuna prints Alexander Couza poolt, et välja töötada Rumeenia Tsiviilkoodeksit Itaalia Tsiviilkoodeksi eelnõu eeskujul, seadis koodeksi töötlemisel eeskujuks Code Napoléon'i, kusjuures piirdus peamiselt tekstide tõlkimisega /möödudes tekstidest, mis puudutasid abikaasade varaühisust/. Siiski esinevad selles ka mõningad teisendid nii rumeenia õiguse /peamiselt Code Calimach ja Code Caragea/, Belgia 16. XII 1851.a. seaduse ja Itaalia Tsiviilkoodeksi eelnõu mõjutusel ⁴.

Võrreldes Code Napoléon'i rumeenia

---

⁴ Vt. Jonasco, op. cit., lk. 228.

koodeksiga peame märkima, et esimene sisaldab 2281 art., kuna viimane koosneb vaid 1914-st. See näitab, et rumeenia koodeks on jätnud täielikult kõrvale mõningaid instituute, mis leiduvad Code Napoléon'is. Mainime järgmisi:

1. Tsiviilne surm.
2. Poolametlik /vabatahtlik/ hooldus.
3. Fideikommissaarne asendus.
4. Abikaasade varühisus /olgu legaalne või konventsionaalne/.
5. Võlavangistus.
6. Lahuselavate abikaasade vahetõid.

Kolmandasse perioodi kuulub ajastu, mil toimus Rumeenia natsionaalne ühinemine Bukoviina, Siebenbürgeni ja Bessaraabia liitmise teel aastal 1918. Neis maakonnis jäi kehtima suur osa seadusi, mis antud enne 1918. aastat, kohaliku õiguse näol. Neid erinevaid kohaliku õiguse rakenduspriirkondi võime jaotada:

a/ Vana kuningriik - rakendust leiab 1865.a.

Rumeenia Tsiviilkoodeks.

b/ Bukoviia - Austria õiguse rakendus.

c/ Siebenbürgen - puudub ühtlane seadusandlus.

Austria seadustik kehtib siingi teatud piirkonnis osaliselt kui ka tervikuna. Teisalt esineb Ungari tavaõigust.

d/ Bessaraabia - Vene õigus /Svod Zakonov/ ja rumeenia pärandusõiguslikud seadussätted, mis kehtisid siin juba Vene ajal.

K o h t u p r a k t i k a.⁵

=====

Vaadeldes kohtute tegevuse mitmesuguseid külgi näeme, et kohtupraktika Rumeenias loob kas otseselt või kaudselt õiguse reegleid. Enamasti kohtud, teatud faktide lahendamisel, rakendavad seadusi, millistes selgesti väljendatud seadusandja tahe. Kui seaduse mõte pole selge või kui tema rakendusala pole täpselt määritletud, kuulub kohtutele interpreteerimisõigus. Juhul, kui seadusis pole lahendust tegelikkuses esinevale õigustülile, milline kohtus arutlusele tuleb, peavad kohtunikud sellele ometigi lahenduse leidma. Sellega loovad kohtud uue normi, mistõttu tuleb kohtupraktikat lugeda tõeliseks subsidiaarseks õigusallikaks. Seadusandja on jätnud riida juhtumeid kohaliku kormeõiguse lahendada.

-----

⁵ Ib., lk. 251.

Kassatsiooni Kohtu otsused ei või aga põhineda kombeõigusel. Kohtupraktika unifitseerimis- ja stabiliseerimisvõim kuulub Kassatsiooni Kohtule, mille otsused on juhtnööreks alamaile kohtunikele. Apellatsiooni Tagastamiskohus /la Cour d'appel de renvoi/ Rumeenias /19. XII 1925.a. seaduse järgi/ on kohustatud pääle Kassatsiooni Kohtu esimest otsust alistuma viimase poolt näidatud lahendusele, milline, kui faktid pole vaieldavad, võib tühistada /kasseerida/ tagastamata ja ise asju otsustada. Rumeenia kohtupraktika rakendades ja interpreteerides kõige sagedamini samu tekste, nagu Prantsusmaalgi, on lasknud end mõjustada viimase kohtunike poolt antud lahendustest ja seda just asjaoludel, et mõlemad rahvad on vennasrahvad, kellede elutingimused peaaegu võrdsed. Nii rumeenia kohtupraktika, võibolla veel enam kui belgia oma, on lähedases seoses prantsuse kohtupraktikaga, mille konstruktsioonid ja interpretatsioonid on peaaegu alati rakendust leidnud Rumeenias. Peab aga tähendama,

et Rumeenias on jõutud arusaamisele selle menetluse ekstravagantsusest ja nii on näiteks prantsuse süsteemi rakendamist osaliselt kitsendatud, rakendades seda näit. legaaside suhtes, kuna selle vastu annetused /kingid/, on alistatud üldisele lepinguõigusele sel määral kui nad on lepingulised.

P e r e k o n d.⁶

=====

Rumeenia seaduslik perekond, kus valitsevad monogaamia ja patriarkaadi printsiibid, toetub abiellumise instituudile. Küll aga tuntakse ka naturaalsel perekonda. Abielu on juriidiline instituut, mis tugineb pidulikul juriidilisel aktil. 1866.a. konstitutsioon, kuigi propageerides tsiviilsete aktide sekulariseerimist, siiski oli määranud oma 22. art., et väljaspool tsiviilset pühitsemist on vaimulik pühitsus abiellumisel sunduslik. Kohtupraktika tõlgendas aga mainitud seadust vastupidiselt ja nii ka 1923.a. konstitutsioonis on vaimulik talitus muudetud suvaliseks ja võib aset leida alles pärast tsiviilset abiellumist.

-----

⁶ Ib., lk. 254.

A b i e l l u m i s v õ i m e .

Abielluda võivad iga vähemalt 18-aastane meesisik ja 15-aastane naisisik. Rumeenias võib riigipea lubada erandeid. Eesti Tsiviilseadustiku eelnõu kohaselt võib abielluda iga vähemalt 18-aastani meesisik ja iga vähemalt 16-aastane naisisik.⁷ Seega on meesisikute suhtes abiellumisaja alammäär sama, mis Eesti Tsiviilseadustiku eelnõus, kuid naisisikud võivad abielluda nooremalt. Tingitud on see lõunamaa /sinna hulka võime lugeda ka Rumeenia/ naiste varasemast küpsemisest võrreldes põhjamaa rahvaste naistega. Rumeenias võivad alaealised isikud /täisealisteks loetakse isikuid, kes on 21.a. vahad/ abielluda ainult oma vanemate nõusolekul, kusjuures mõõduandev on isa nõusolek. Vanemate puudumisel on tarvis isajoones ülenevate sugulaste nõusolekut, nende puudumisel, emajoones ülenevate sugulaste nõusolek. Kord antud nõusolekut ei saa tagasi võtta. Eesti Tsiviilseadustiku eelnõu kohaselt võivad alaealised isikud

---

⁷ Eesti Tsiviilseadustiku eelnõu 1939a. § 249.

abielluda ainult oma vanemate, lapsendajate või eestkostjate nõusolekul. Kui vanemad, lapsendajad või eestkostjad mõjuva põhjusega keelduvad nõusolekut andmast, siis võib alaealise palvel hoolduskohus anda nende nõusoleku asemel abiellumiseks loa. Selle loa peab hoolduskohus andma, kui abiellumine vastab alaealise huvidele⁸. Rumeenia Tsiviilkoodeksi järgi abiellujad ei tohi olla seotud eelheva abieluga, mis pole lõppenud ühe abikaasa surmaga või lahutuse läbi. Keelatud on abielu otsejoones sugulaste vahel lõpmatuseni, külgjoones sugulaste vahel neljanda astmeni kaasa arvatud. Samuti on keelatud eestkostja, selle isa, venna või poja abielu eestkostetavaga kuni eestkostetahekkord kestab. Meie Tsiviilseadustiku eelnõu kohaselt on abielu keelatud:

1. Otsejoones sugulaste, lihase venna ja õe, poolvenna ja poolõe, tädi ja lihase venna-

---

⁸ *mu.* Ib., § 255.

või õepoja, onu ja lihase venna- või õetütre vahel, vaatamata sellele, kas see sugulus on tekkinud abielust või väljaspool abielu.

2. Otsejones hõimlaste vahel.
3. Lapsendaja ja lapsendatu vahel, kuni lapsendusvahekord kestab.
4. Võõrasvanema ja võõraslapse vajel⁹.

Samuti ei või abielluda:

1. Langetõbised raskel kujul.
2. Pidalitõbised.
3. Suguhaiged haiguse nakkavuse järgus.¹⁰

Edasi on määratud, et eestkostja ja tema lapsed tohivad isikutega, kes on tema eestkoste all abieeluda ainult vastava hoolduskohtu erilisel loal¹¹.

Võrreldes abiellu astumise takistusi Rumeenias ja meie Tsiviilseadustiku eelnõus, võime märkida, et

---

⁹ Ib., § 250.

¹⁰ Ib., § 251.

¹¹ Ib., § 254.

Rumeenia Tsiviilkoodeks üldiselt tunneb selliseid takistusi kitsamas ulatuses. Nii pole Rumeenias keelatud abielu otsejoones hoimlaste vahel, lapsendaja ja lapsendatu vahel ja puuduvad ka sätted, mis keelaksid raskete haiguste /pidalitõbi jt./ olemasolul abiellumise. Suuremal määral on Rumeenias aga kitsendatud abielu sugulaste vahel: abielluda ei või külgsugulased 4-da astmeni, s.o. onu- tädipojad ja -tütred omavahel, kuna Eesti Tsiviilseadustiku eelnõu järgi on abielu keelatud külgsugulaste vahel ainult 3-da astmeni.

Rumeenia koodeks on kindlustanud ülekaalu mehele, kes on perekonna pea. Juriidiliselt avaldub see selles, et abielunaine on seaduslikult võimestamata isik, kes oma õigusi võib teostada vaid mehe volitusel. Oma deliktide eest kannab naine alati ise vastutust.

T ü h i n e   a b i e l u .

Rumeenia Tsiviilkoodeksis on loetletud põhjused, mis toovad kaasa abielu tühisuse:

1. Sugupoolte samasus.
2. Alaealisus.
3. Veripilastus.
4. Bigaamia /kaksikabielu/.
5. Mittekompentse asutise või ametniku juures sõlmitud abielu.

Selliste tingimuste olemasolul võivad nõuda abielu tühistamist eksituses olnud pooled kui ka kolmandad sellest huvitatud isikud. Üldprintsii- biks on, et tühiseks tunnistatud abielu ei tohi endaga kaasa tuua mingeid juriidilisi effekte. Kui tühise abielu sõlmimisel aga vähemalt üks abikaasa oli heas usus, siis selline tühine abielu loetakse putatiivseks /arvatavaks/ ja sellest tuletuvad soodustused jäävad kehtima laste kui ka heas usus abiellunu kasuks.

Eesti Tsiviilseadustiku eelnõu järgi on abi-

elu tühine kui mõlemad abikaasad või üks nendest
abielu sõlmimise ajal ei olnud abieluealine. Nii-
sugune abielu tuleb lugeda kehtivaks, kui naine on
sellest abielust jäänud rasedaks või kui mõlemad
abikaasad said abieluealisteks enne, kui abielu
suudeti tühistada.¹² Nagu näeme, annab meie Tsiviil-
seadustiku eelnõu siinkohal suuremat kaitset alä-
ealisele naisele, kui ta on abielust jäänud rase-
daks, kaitstes koos sellega ka sündiva lapse hüve.
Abielu tühistamise hagi tõstetakse ametlikul al-
gatusel. Samuti võib seda hagi tõsta ka igäüks,
kellel selleks on huvi. Pärast abielu lõppemist
ei tõsteta tühistamishagi enam ametlikul algatusel,
kuid igäüks, kellel on selleks huvi, võib hageda
selle abielu tühiseks tunnustamist¹³. Kui tühise
abielu sõlmimisel vähemalt üks abikaasa oli heas
usus, siis korraldatakse abielu tühiseks tunnusta-

12 Ib., § 270.

13 Ib., § 274.

mise juhul vahekorrad abikaasade vahel samade eeskirjade järgi nagu abielu lahutamisel. Kui aga abielu sõlmimisel olid pahas usus mõlemad abikaasad, siis ennistatakse abielu tühiseks tunnustamise juhul abikaasade vahekorrad, nagu poleks abielu üldse olnudki¹⁴. Tühisest abielust sündinud lapsed loetakse abielulisteks, vaatamata nende vanemate heale või pahale usule. Vanemate ja laste vahekorrad korraldatakse abielu tühiseks tunnustamise juhul samade eeskirjade järgi nagu abielu lahutamisel¹⁵.

A b i k a a s a d e v a r a õ i g u s e d.

Rumeenias on abielluda soovijaile antud võime vabalt määrata abielulepingut, mis peab olema sõlmitud autentse akti kujul enne abielu sõlmimist. Kohe peale abielu sõlmimist kaotavad pooled õiguse muuta abielulepingut. Siin ei kaitsta seeläbi üks-

---

14 Ib., §276.

15 Ib., §277.

nes abikaasade, vaid ka nende kreditooride huve. Meie kehtiva õiguse alusel võib abielulepingut sõlmida enne abiellumist, abiellumisel ja abielu kestel¹⁶. Ka võivad pooled vastastikusel kokkuleppel abielulepingut muuta ja tühistada¹⁷. Eesti Tsiviilseadustiku eelnõu kohaselt sõlmitakse abieluleping alati notariaalkorras¹⁸. Meie Tsiviilseadustiku eelnõu annab seega abielulepingu sõlmimiseks hulga vabamad võimalused, võimaldades selle sõlmimist ja muutmist ka abielu kestel. Omast kohast on sellel suur praktiline väärtus, võimaldades abielulistel oma varaliste vahekordade ümberkorraldamist vastavalt muutunud oludele. Abielulepingu sõlmimine enne abiellumist annab sellele teatava abielu eellepingu iseloomu, sest kõik abielulised, kes ei soovi oma varavahekordi legaalsüsteemi alusel, on sunnitud abielulepingut sõlmima enne abiellumist.

---

16 BES §30

17 Ib., §40

Rumeenia õigus ei tunne abikaasade varaühisust, vaid sisaldab ainult eeskirju, mis puudutavad dotaalsüsteemi ja varalahusust. Abielulepingute vaba valik pole seadustega kitsendatud ja nii võivad abiellujad ka varaühisusliku vahekorda astuda. Meie Tsiviilseadustiku eelnõu järgi peab omaks võetama üks nendest varavahekordadest, mis seadustikus ette nähtud. Vastasel korral on abieluleping kehtetu¹⁹. Rumeenia õiguse kohaselt, kui pole sõlmitud abielulepingut, on abikaasade varandused allutatud varalahususe süsteemile. Sel juhul jääb naisele vaba varade valitsemis- ja kasutusõigus, mis ei anna talle aga võõrandamise õigust mehe nõusolekuta või viimase keeldumisel, kohtuotsuseta. Naine võib meest kohustada oma varandust valitsema, jäädes ise edasi selle omanikuks /valdajaks/ /ka nende varade suhtes, milliseid

---

¹⁸ TsSE § 320.

¹⁹ Ib., § 318.

omandab abielu kestel/ evides kasustusõigust. Sealjuures mees kannab vastutust naise ees.

Dotaalsüsteem, vastupidiselt eelnevale, võtab naiselt mitte üksnes varade valitsemisõiguse, vaid ka kasustusõiguse /valduse/. Need õigused kuuluvad mehele, kellel on vilikasutaja õigused ja kohustused /välja arvatud kautsjoni tasumise sundus/. Kaasavara omandiõigus jääb naisele, kui pole vastupidist stipulatsiooni kinnikute suhtes või vallasasjade jaotamist abielulepingus. Kaasavara režiim kehtib ainult naise poolt abiellu toodud varade ja varade suhtes, millised tulevane mees talle lepingus annud. Naise väljaspool kaasavara omandatud varad moodustavad naise erivara, mis alistatud varalahususe süsteemile. Üldprintsibiilt on kaasavarana esinevad kinnikud võõrandamatud ja aegumatud. Vallasasjad seevastu, välja arvatud vastupidised kokkulepped ja äratarvitatavad esemed, kuuluvad naise täieliku omandiõigusesse, kes neid võib võõrandada mehe nõusolekul või, viimase

keeldumisel, kohtuotsuse põhjal. Neist kaasavara moodustavaist vallasasjust saavad rahuldust kõik naise kreditorid, kusjuures eesõigus jääb alati mehele.

A b i e l u l a h u t u s.

Kuigi rumeenia õigus tunnustab abielu lahutust vastastikusel kokkuleppel, on see praktikale tundmata. Ka meie TsSE järgi lahutatakse abielu, kui mõlemad abikaasad seda ühiselt ja vankumatult soovivad²⁰.

Rumeenia seadus näeb ette järgmised lahutus- põhjused:

1. Mehe või naise abielurikkumist.
2. Ühe abikaasa sunnitööle või üksikvangistusse määramist.
3. Vägivallateod, halb kohtlemine ja jäme haavamine.

20

Ib., §294.

Kergemate lahutuspõhjuste puhul on sageli praktiseeritav üheaastane katseaeg. Abielu tunnistatakse lahutatuks kohtuotsusega. Naisel on õigus lahkuda mehe juurest alates hagi esitamisest. Huvitav on märkida, et kord lahutatud abikaasad ei või omavalhel teistkordselt abielluda. Lahutatud naine ei või uuesti abielluda enne kümne kuu möödumist, välja arvatud juhul kui ta on peale eelmise abielu lõppemist sünnitanud lapse.

Meie TsSE kohaselt on lubatud kord lahutatud abikaasade uuesti abiellumine ja selles isegi naist soodustavalt. Üldreeglina nõuab ka meie TsSE, et lesknaine või lahutatud naine ei või abielluda uuesti enne kui tema eelmise abielu lõppemisest on möödunud kümme kuud. Sellest üldreeglist on aga tehtud kolm erandit. Enne nimetatud tähtaega võib lesknaine või lahutatud naine abielluda siis:

1. Kui ta peale eelmise abielu lõppemist on sünnitanud lapse.
2. Kui ta oma mitteraseduse kohta esitab arstitun-

nistuse, mis on välja antud pärast nelja kuu möödumist endise abielu lõppemisest.

3. Kui lahutatud naine abiellub uuesti oma eelmise abielumehega²¹.

Üldiselt annab TsSE lahutatud naisele suurema vabaduse kui rumeenia õigus. Ühtlasi võimaldab ta lahutatud abikaasadel teineteisega uuesti abielluda. Soodustuseks naisele rumeenia õiguses on aga, et ta võib mehe juurest lahkuda peale abielulahutuse hagi esitamist, ilma et see talle kahjustavalt mõjuks.

L a h u t u s e   v a r a n d u s l i k u d
t a g a j ä r j e d²².

Süüdlane abikaasa kaotab kõigi annetiste tulu, mida teine pool tema heaks teinud, olgu abielulepinguga või abielu kestel. Rumeenia õiguse

lll-----

21
Ib., § 253.

22 Ionasco, op.cit., lk. 261.

omapäraks on, et sama süüdlane pool kaotab kolmandiku oma varandusest laste kasuks, kes sellest abielust sündinud, kusjuures lapsed saavad selle kasustamiseks.

Kuigi rumeenia õigus tunnustab vastastikusel kokkuleppel lahutatavat abielu, ei tähenda see veel seda, et abielu loetakse lahutatuks üksnes poolte tahtel. Kohtunik, kes abielu lahutab, hindab kas lahutuspõhjused on küllalt kaaluvad. See menetlus on pikk ja rangelt formaalne. Pooled, saadetuna oma vanemaist või nende ülenevaist sugulasist, kinnitavad kohtu ees n e l i k o r d a i g a k o l m e k u u tagant oma k i n d l a t t a h e t lahutada, teades, et kohe menetluse algmomendist kaotavad nad poole oma varast laste kasuks, kes saavad sellele kasustusõiguse või kui nad on täisealised, siis omandiõiguse.

P õ l v n e m i n e .

Lapse juriidiline seisund varieerub Rumeenia õiguses vastavalt sellele, kas ta on abieluline, vallaslaps või adopteeritud. Abieluliseks loetakse last, kui ta on sündinud peale abielu sõlmimist või 300 päeva jooksul pärast abielu lõppemist. Vallaslaste suhtes ei tee rumeenia õigas mingit vahet lihtsa vallaslapsē, abielurikkumisest sündinud või verepatuse vahel. Vallaslapse juriidiline seisund määratakse tema ema ja selle perekonna järgi. Last võib abieluliseks tunnustada tema vane- mate abiellumisel, kui mõlemad on teda tunnustanud juba enne või koos abiellumisaktiga. Vallaslaps, kes küll vabatahtlikult oma loodusliku isa poolt tunnustatud, ei saa kunagi olla oma isa ega selle perekonna juriidilises seisundis. Rumeenia õiguse kohaselt on, vastupidiselt meie TsSE, juriidiline tunnustamine keelatud. Eesti TsSE määrab, et val- laslapse põlvnemine emast tuleneb sündimisest. Põlvnemine isast peab olema kindlaks tehtud

tunnustamisega või kohtuotsusega²³. Vallaslast võib tunnustada omaks looduslik isa. Tunnustamine ei või olla seotud tingimusega või tähtajaga. Tunnustamine teostub:

1. Isikulise avalduse protokollimisega tunnustajate juuresolekul perekonnaseisuametniku juures.
2. Notariaalaktiga.
3. Viimse tahteavaldusega.

Et omada jõudu, vajab tunnustamine ema, või kui ema on surnud või otsusevõimetu, lapse eestkostja, või kui laps on teovõimeline, lapse enda nõusolekut.

Nõusolekuavaldus toimub samades vormides nagu tunnustamine. Tunnustamine ja nõusolek kantakse asjaomaste isikute perekonnaseisuraamatuisse²⁴. Vallaslaps omandab, kui tema ise abiellub tema emaga, abielulise lapse õigused ja kohused arvates vanemate abielu sõlmimisest ja kantakse abielulise lapsena

---

²³ Vt. TsSE §428.

²⁴ Ib., § 429.

perekonnaseisuregistrisse²⁵.

I s a v õ i m   j a   e e s t k o s t e .

Alla 21-aastased lapsed loetakse alaealisteks. Laps on allutatud isavõimule, kelle igakordsel puudumisel läheb võim üle emale. Isa võim avaldub kolmes suunas. Nimelt:

- a/ järelvale ja karistamisõigus, milläle vastab kasvatamise ja teatud hariduse andmise kohustus.
- b/ alaealise vara valitsemine.
- c/ õigus ja võim kasutada lapse varanduse tulu viimase ülalpidamiseks ja temale anda ta sotsiaalse tasemele vastav haridus.

Vanemate surma korral kuulub alaealine eestkostmisele. Eestkostja tegevuse üle teostavad järelvalvet perekonnanõukogu /conseil de famille/ ja kohus.²⁶ Kui eestkostja tegevus ületab hoolealuse

---

²⁵ Ib., §446.

²⁶ Vt. Ionasco, op.cit., lk. 263, 264.

vara valitsemise, siis peab ta nõusoleku saamiseks pöörduma perekonnanõukogu poole. Ainult kohtu kinnitamisel kehtib hoolealuse kinnikute võõrandamine. Kohus peab aga pöörduma perekonnanõukogu poole selle arvamuse ärakuulamiseks. Rutuliste asjade puhul pole selle arvamuse ärakuulamine kohuslik.

Perekonnanõukogu ja kohus on ainsad järelvalveorganid, milliseid tunneb rumeenia koodeks. Kooperides prantsuse õigust on välja jäetud vastutava eestkostja instituut ning määratud hoolealuse eest vastutavaks eelmiste organite liikmed.

Meie TsSE järgi teostab järelvalvet hoolduskohus. Eestkostja on kohustatud iga aasta algul hiljemalt veebruaris esitama hoolduskohtule eestkostetava vara valitsemise kohta kirjaliku aruande²⁷.

Lõpetades käesolevat tööd, tuleb tähendada, et Rumeenia pärimisõigus on väikeste erinevustega

---

²⁷ Vt. TsSE § 528.

identne prantsuse pärimisõigusega, mille aluseks
Code Civil.

-----+-----

Kasutatud allikmaterjal.

=====

1. Trajan R. Ionasco, La famille et la propriété,
i. La vie juridique des peuples, IV, - Roumanie,
Paris, 1933, lk. 227-271.
2. Demeter Gerota, Rumänien, i. Fr. Schlegelberger,
Rechtsvergleichendes ~~H~~andwörterbuch für das
Zivil- und Handelsrecht des In- und Auslandes,
Bd. I: Länderberichte, Berlin, 1929, lk.187-200.
3. Tsiviilseadustiku eelnõu 1939.a. = TsSE.
4. Balti Eraseadus = BES.